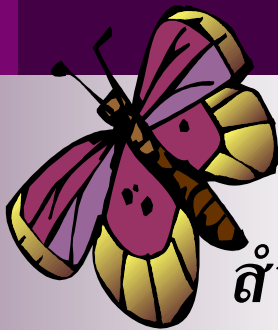

กระเพาะเป็ลือกเงินเดอร์

: ความแตกต่างของ

เพศ กับ บทบาทความสัมพันธ์หญิงชาย

และการขัดเกลาทางสังคม

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

Tel.02 306 8780 fax 02 306 8753

เพศ (sex) เพศกำเนิด

- ธรรมชาติกำหนด
- เปลี่ยนแปลงไม่ได้
- สรีระ อวัยวะ ร่างกาย
- เหมือนกันทุกสังคม ทุกประเทศ

ผู้หญิง

เต้านมผลิตน้ำนม

มดลูก ฝังไข่ ประจำเดือน

ช่องคลอด

ผู้ชาย

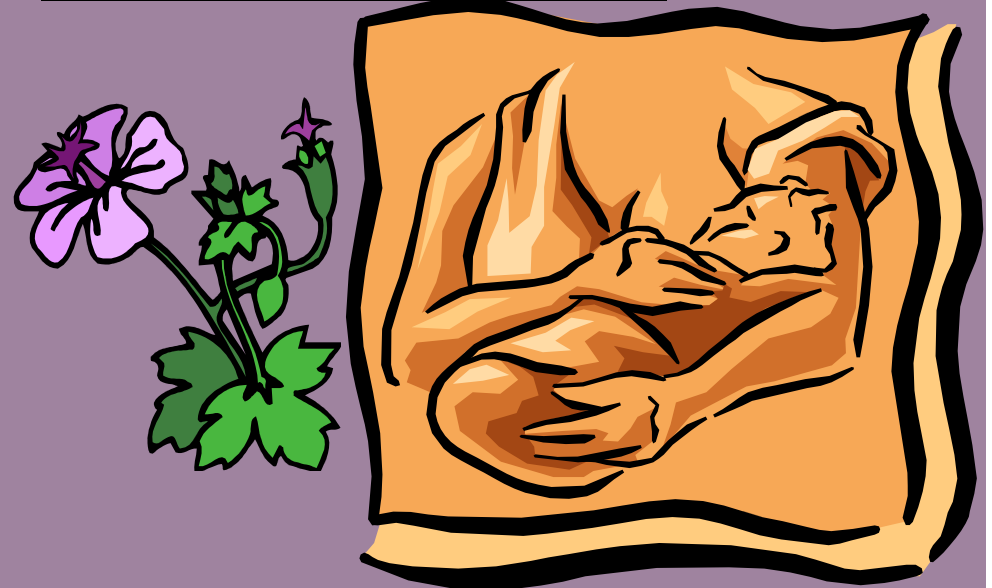
อวัยวะเพศชาย

ต่อมลูกหมาก

อัณฑะ อสุจิ

บทบาทเพศ (sex roles)

- ผู้หญิงตั้งครรภ์ เมื่ออสุจิ
ของผู้ชายผสมกับไข่ของ
ผู้หญิง
- ผู้หญิงตั้งครรภ์ และ
คลอดลูก
- ผู้หญิงให้ลูกดูดนมจาก
เต้านมของตน

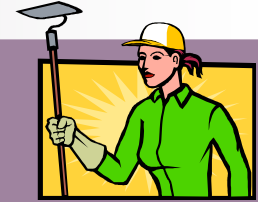

■ คุณคิดว่า...บุคคลในรูปเป็นผู้หญิง หรือผู้ชาย

เพราะคำว่า...เพศ คนคนนี้ จึงต้องได้
เพราะจริง ๆ แล้ว เขาคนนี้เป็นผู้หญิงที่แปลงเพศ
เป็นผู้ชาย แต่ไม่ได้ตัดมดลูก จึงยังตั้งท้องได้

บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย (Gender Relations) คืออะไร?

...หรือที่เราเรียกกันย่อ ๆ ติดปากว่า **เจนเดอร์**

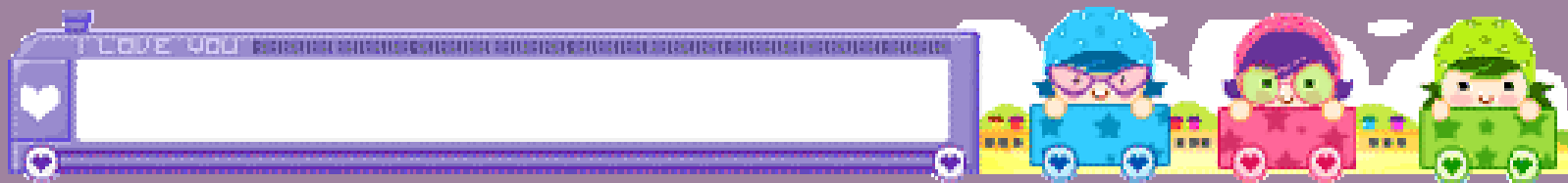
หรือ เพศกำหนด

- เกิดจากความคาดหวังของสังคม เป็นผู้กำหนด และคาดหวังว่าบทบาทของหญิงและชาย ควรเป็นอย่างไร
- เปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ขึ้นอยู่กับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา การศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง
- สัมพันธ์กับ ชนชั้น อายุ เผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ

เจนเดอร์ - เพศกำหนด ขัดเกลาความเป็นหญิง

- อ่อนแอ อ่อนโยน เจ้าอารมณ์ จู้จี้ ขี้บ่น
ชอบนินทา อาย ประนีประนอม ไม่มั่นคง
ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่มีเหตุผล ต้องมีผู้ดูแล
ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ อิจฉา เอาแต่ใจ
ไม่หนักแน่น รักสวย รักงาม

เจนเดอร์ — เพศกำหนด ขัดเกลาความเป็นชาย

- ฉลาด สร้างสรรค์ มีอำนาจ มีเหตุผล
มีความเป็นอิสระ มีความเชื่อมั่นใน
ตนเอง แข็งแรง กล้าหาญ กล้าคิดกล้า
ทำ รับผิดชอบ อารมณ์หนักแน่น
มั่นคง ระมัดระวัง รอบคอบ สุขุม
เฉียบขาด เปิดเผย มีหลักการ

เจนเดอร์... ถูกสั่งสอน ถ่ายทอด เรียนรู้ ซ้ำ ๆ ส่งต่อกันมาในชีวิตประจำวัน ผ่าน...

- ❖ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ
- ❖ ค่านิยม วัฒนธรรม ทักษะ
- ❖ ระบบเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ศาสนา กฎหมาย
- ❖ สื่อ ภาษา วรรณคดี นิยาย ภาพยนตร์ละคร โฆษณา เพลง นิตานต์ สำนวนสุภาษิต
- ❖ โดยเฉพาะ การสั่งสอน เลี้ยงดู ของสถาบันพื้นฐาน ซึ่งก็คือ ครอบครัว

การขัดเกลาบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย

การขัดเกลาทางสังคมที่หล่อหลอมความเป็นหญิงเป็นชาย

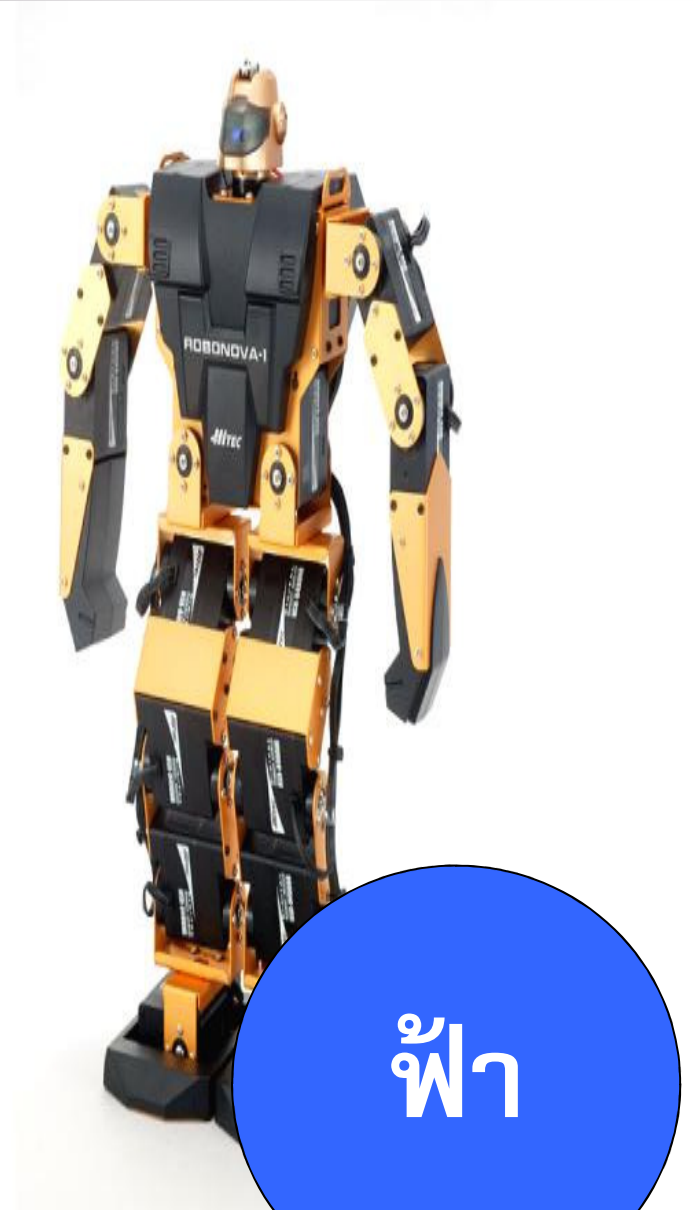
สถาบันเหล่านี้มีส่วนในการตอกย้ำ ความคิด ความเชื่อ การขัดเกลา
หล่อหลอม ปลูกฝัง กำหนด ความเป็นหญิงเป็นชาย อย่างไร?

■ **ครอบครัว** (พ่อแม่ปู่ย่าตายายญาติพี่น้อง)

ปฏิบัติต่อลูกสาว ลูกชาย หลานสาว
หลานชาย อย่างไร

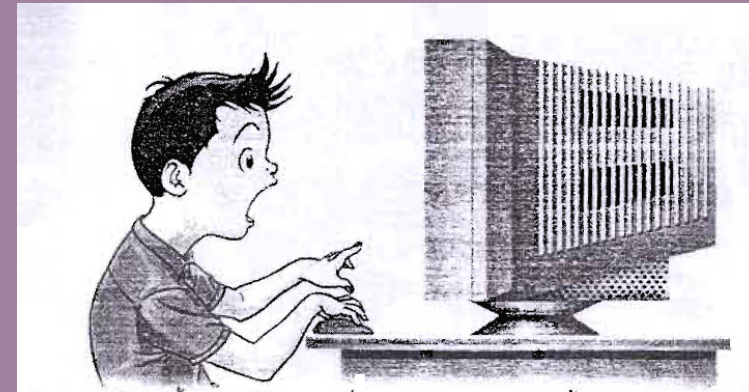
ชมพู

ฟ้า

■ โรงเรียน / สถานศึกษา ครูอาจารย์
ระเบียบ กติกา สื่อการเรียนการสอน ปฏิบัติ
ต่อนักเรียน/นักศึกษาหญิงและชาย อย่างไร

สื่อแบบเรียน :

สร้างภาพลักษณ์ความเป็นหญิง เป็นชาย

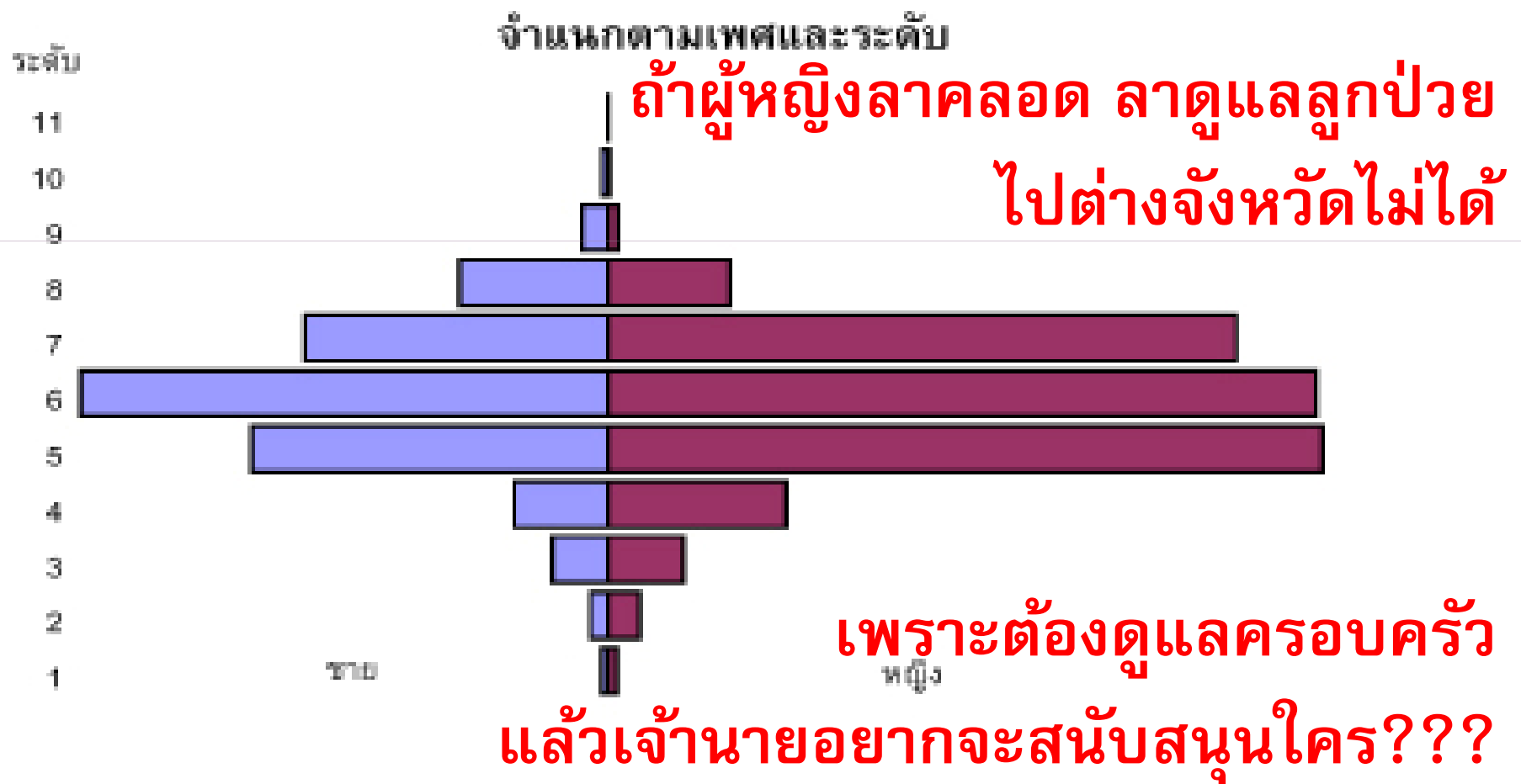

■ ที่ทำงาน นโยบาย ระเบียบ

เจ้านาย ฯลฯ ปฏิบัติต่อผู้ปฏิบัติงาน
หญิง/ชาย อย่างไร

ข้าราชการพลเรือนสามัญชายหญิง จำแนกตามระดับตำแหน่ง ปีงบประมาณ 2550

■ สื่อมวลชน ปฏิบัติต่อผู้เป็นข่าว หรือผู้ชม
หญิงชาย แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

■ สื่อต่าง ๆ เสนอข่าวอย่างไร
สร้างภาพลักษณ์ และให้คุณค่าต่อหญิงชาย
อย่างไร

ผู้หญิงที่มักถูกนำเสนอในสื่อ
...ต้องผอม ขาว สวย
...ต้องเป็นแม่บ้าน
...ต้องเป็นคุณแม่ที่ดีที่หนึ่ง

ขายสินค้า

หรือวัตถุทางเพศ???

วัฒนธรรมตบ..จูบ
ค่านิยมความรุนแรง
ที่สอนให้เด็ก ๆ บางส่วนคิดว่า
อยากเป็นพระเอกจะได้ข่มขืนคนอื่นได้

สื่อมักนำเสนอเรื่องราวทางเพศ แต่ไม่ชี้แนะเรื่องความเหมาะสม หรือ การป้องกัน

- เมื่อเยาวชนเลียนแบบโดยรู้ไม่เท่าทัน อาจเกิด
ปัญหาต่าง ๆ ตามมา โดยเฉพาะ ท้องไม่พร้อม
หรือ การทำแท้ง
- สถิติแม่วัยใสของประเทศไทย พบว่า ในปี 2551
มีแม่อายุต่ำกว่า 20 ปี คลอดบุตรเฉลี่ย
วันละกว่า 250 คน *

แม่ใจยักษ์ แล้วพ่อของลูกอยู่ไหน???

■ เจนเดอร์ – กำหนดความเป็นหญิง ความเป็นชาย

ทำให้หญิง/ชาย ถูกจัดให้อยู่กันคนละกรอบ

บทบาทของผู้หญิง : สังคมมอบหมายให้อยู่ในฐานะ
แม่บ้าน ทำงานบ้าน ดูแลความเป็นอยู่ของคนในบ้าน

บทบาทของผู้ชาย : ทำงานนอกบ้าน
เป็นผู้หารายได้เข้าสู่บ้าน

- ส่งผลให้ ความต้องการ ความสนใจ ทักษะ วิถีชีวิต ของผู้หญิงและผู้ชาย แตกต่างกันไป
- ความต้องการ ของผู้หญิงและผู้ชาย แตกต่างกันไป
- สถานะของผู้หญิงและผู้ชายในสังคมไทยภาพรวม แตกต่างกันไป

เช่น

- ผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่มีเหตุผล ชอบใช้อารมณ์
สังคมจึงไม่ยอมรับผู้หญิงให้เป็นผู้นำ
- ผู้หญิงไม่เก่งทางคณิตศาสตร์ ไม่มีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์
ทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นนักวิทยาศาสตร์
หรือวิศวกร
- ผู้หญิงถูกมองว่าไม่มีความสามารถทางช่าง
ทำให้ผู้หญิงเป็นได้เพียงแรงงานค่าแรงต่ำ
- ผู้หญิงมีคุณลักษณะในการดูแลผู้อื่น เช่น เด็ก คนแก่
ทำให้ผู้หญิงต้องเป็นผู้รับภาระหลักในการดูแล

ทำไมต้อง...ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

- ✓ สังคมคาดหวังความเป็นหญิง ความเป็นชาย ที่แตกต่างกัน
- ✓ แท้จริงแล้ว ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ต่างก็ทำได้เหมือน ๆ กัน ถ้าเป็นสิ่งที่ดี ก็สนับสนุนให้ทำทั้งสองฝ่าย แต่ถ้าเป็นสิ่งไม่ดี ก็ไม่ควรทำ ทั้งสองฝ่าย
- ✓ เราไม่ควรใช้ความแตกต่างระหว่างเพศ มาเป็นเงื่อนไข

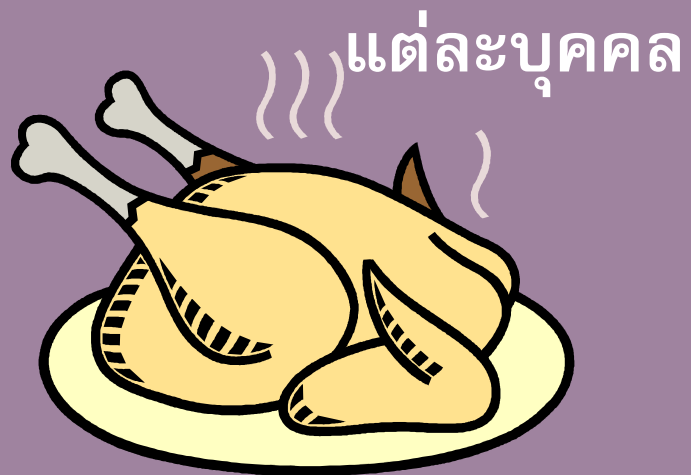
ในการปิดโอกาส หรือจำกัดสิทธิของเพศใดเพศหนึ่ง เช่น ผู้หญิง ไม่มีความเป็นผู้นำ เป็น อบต. ไม่ได้หยอก อย่าไปเลือกเลย หรือ ผู้ชายจะไปชักผ้าทำไม เดี่ยวเขาหาว่ากลัวเมีย เป็นต้น

แล้วเงินเดออร์เกี่ยวข้องกับ ความเสมอภาค ...อย่างไร

- ลองดูว่า..อาหารอะไร
เหมาะสมกับเด็กทารกคนนี้..
- ความต้องการของคนแต่ละคน
ไม่ว่าหญิงหรือชาย เด็ก ผู้ใหญ่
หรือคนแก่ ย่อมแตกต่างกัน
ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของ

แต่ละบุคคล

ทรัพยากรและสิทธิที่เท่ากัน หรือ เหมือนกัน
ไม่ใช่หลักประกันว่าทุกคนจะได้รับความเป็นธรรม

ความเสมอภาค คือ...

ไม่ใช่ ความเหมือนกัน หรือเท่ากัน ... แต่ หมายถึง
การคำนึงถึง ความแตกต่าง ในปัญหา ความต้องการ
โอกาส ศักยภาพ ของเพศหญิงและเพศชาย
เพื่อให้ทั้งสองเพศอยู่ด้วยกันอย่างปรองดอง
และได้รับประโยชน์อย่างสมดุลกัน

การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ทำได้อย่างไร ???

- สังคมต้องตระหนักว่า ผู้หญิงและผู้ชายทุกคนในสังคมจะต้องได้รับความเสมอภาคทางโอกาส สิทธิ ในฐานะการเป็นมนุษย์เหมือนกัน
- ความแตกต่างทางเพศ ต้องไม่เป็นเงื่อนไขในการกำหนดสิทธิ และโอกาสทั้งของหญิงและชาย
- ส่งเสริมให้ทุกคนได้เรียนรู้ และปรับบทบาทความสัมพันธ์หญิงชายให้เสมอภาคและไม่เกิดการครอบงำฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทั้งการใช้อำนาจและครอบงำที่ชายแสดงต่อหญิง และหญิงแสดงต่อชาย
- การสร้างความเสมอภาคและเป็นธรรมในสังคม ก่อประโยชน์สุขให้กับทุกคนในสังคม

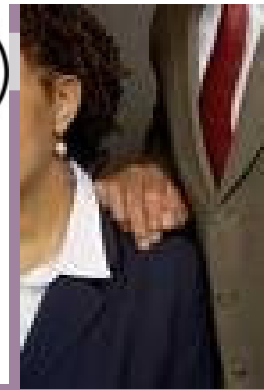
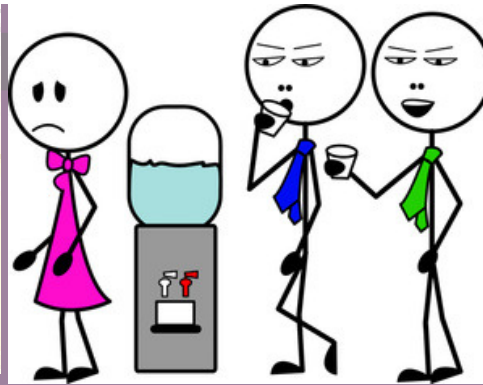
ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การลาของข้าราชการ พ.ศ. 2555

- ให้สิทธิข้าราชการขอลาไปช่วยเหลือภรรยาที่คลอดบุตร โดยลาได้ครั้งละ 15 วัน ทั้งนี้ต้องมีหนังสือยืนยันจากภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมาย

การอนุมัติดังกล่าวถือเป็นเรื่องดีที่ในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว และส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เนื่องจากผู้เป็นแม่จะมีน้ำนมไหลมากขึ้น เพราะไม่ต้องกังวลหรือเครียดจากเรื่องงาน บ้านทั้งหลาย เช่น ชักผ้าอ้อม ทำครัว เป็นต้น ซึ่งเมื่อฝ่ายชายสามารถลาไปช่วยเหลือภรรยาได้ก็ช่วยแบ่งเบาภาระของภรรยาไปได้มาก และเมื่อเด็กได้กินนมแม่อย่างต่อเนื่องก็จะมีพัฒนาการเร็วกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงด้วยนมผงข้าราชการชายได้รับสิทธิเพิ่มแล้ว ในอนาคตน่าจะมีการใช้ครอบคลุมไปถึงพนักงานบริษัทเอกชนด้วย

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ หรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553

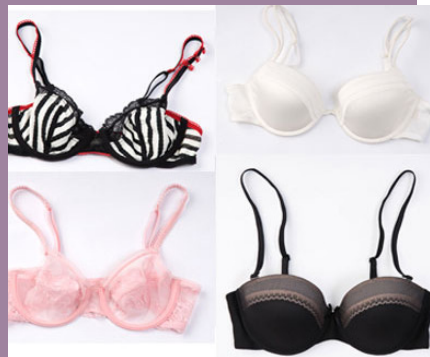
ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำการประการใดประการหนึ่งดังต่อไปนี้ต่อ
ข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหรือนอกสถานที่ราชการ
โดยผู้ถูกกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำนั้น หรือทำให้ผู้ถูกกระทำเดือดร้อนรำคาญ
ถือว่าเป็นการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ มีความผิดทางวินัย

1. การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง
2. วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย
3. การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญาหรือสัญลักษณ์ใด ๆ
4. แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมาย ข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น
5. การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่สื่อไปในทางเพศฯ

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่มีประสิทธิภาพ

Amm Baby Store

ถุงยังชีพ มีสิ่งของที่เป็น
ความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย
ที่ประสบภัย ซึ่งประกอบด้วย
ผู้หญิง ผู้ชาย เด็กผู้หญิง
เด็กผู้ชาย เด็กทารก คนแก่
คนพิการ

การปรับสภาพแวดล้อม

- ศูนย์การค้าเซ็นทรัลแจ้งวัฒนะ มีพื้นที่โซนพิเศษสำหรับที่จอดรถสุภาพสตรี (Lady Parking) และจัดพนักงานรักษาความปลอดภัยที่เป็นผู้หญิงคอยดูแล

การปรับสภาพแวดล้อม

• สถานที่ต่าง ๆ

- ห้องน้ำคนพิการ ผู้สูงอายุ
สตรีตั้งครรภ์ สตรีที่มีลูกติด
- ห้องสำหรับเปลี่ยนผ้าอ้อม
- ห้องนมแม่

บริการสาธารณะที่มีมุมมองมิติหญิงชาย

- เช่น Lady Bus หรือรถโดยสารเฉพาะสตรีในช่วงโมงเร่งด่วนที่รถแน่น เพื่อเป็นการป้องกันภัยจากการคุกคามทางเพศ
- ในเมืองดูไบและกัวลาลัมเปอร์มีบริการ Pink Taxi หรือแท็กซี่สำหรับผู้หญิง และผู้โดยสารที่มาเป็นครอบครัว

ที่มา <http://www.komchadluek.net>

• ศักยภาพของผู้หญิง

ผู้ประสบภัยแผ่นดินไหวในเฮติรายนี้ได้รับการช่วยเหลือออกจากซากปรักหักพัง โดยทีมกู้ภัยได้ส่งสมาชิกผู้หญิง 2 คนลงไป เพราะมีแต่พวกเธอที่ตัวเล็กพอจะเข้าอุโมงค์ได้ถนัด ซึ่งคาร์เมน มิซัลสกา ชาวสก็อต หนึ่งในทีมกู้ภัยกรีซ พบชายผู้นี้ติดอยู่ระหว่างชั้นวางของกับซากปรักหักพังในโรงแรม ขณะที่เจ้าหน้าที่กู้ภัยหญิงอีกคนใช้เลื่อยช่วยตัดสิ่งกีดขวางในการนำตัวชายผู้นี้ออกจากซากอาคาร

เสมอภาค ไม่ใช่ เท่ากัน

เสมอภาค ไม่ใช่ การเรียกร้องสิทธิ

เสมอภาค ไม่ใช่ การยุยงให้ครอบครัวแตกแยก

❖ แต่...ความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

คือ เส้นทางสู่ความสุขของครอบครัว

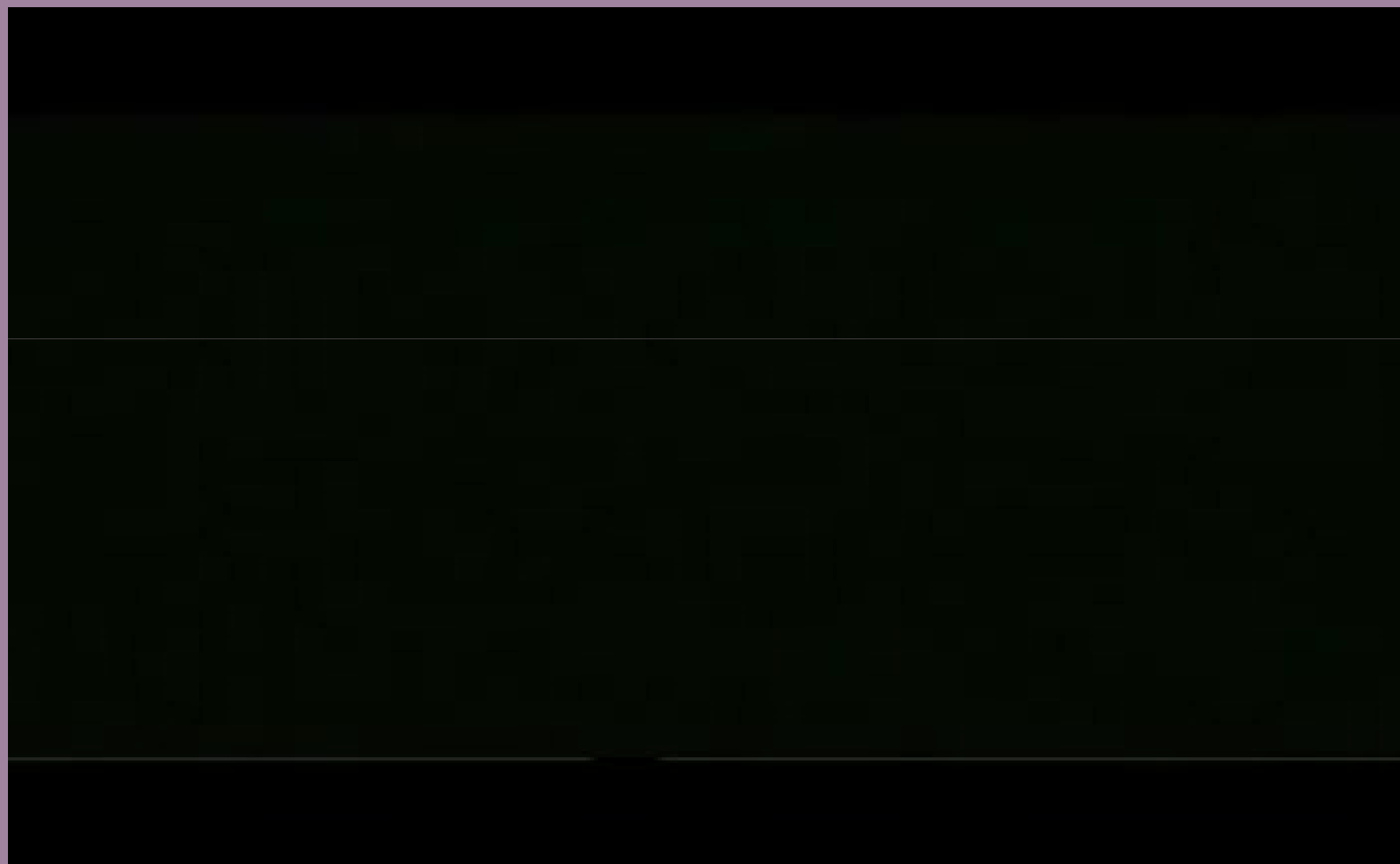
ปัญหาความเสมอภาค ระหว่างหญิงชาย ต้องเริ่มต้นแก้ไขที่ ครอบครัว

เพราะครอบครัวคือ...

จุดเริ่มต้นของการหล่อหลอมความเป็นหญิง/ชาย

ตายายดูแลกัน

ครอบครัวเดียวกัน

อาทิตย์ละครั้ง

